

Nationalräkenskaper, kvartalsvis

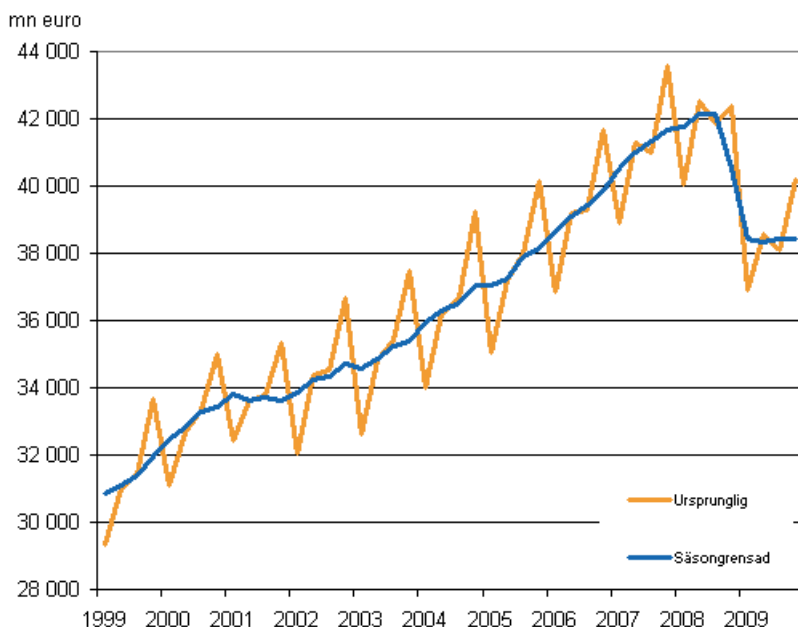
2009, 4:e kvartalet

Bruttonationalprodukten var på samma nivå som föregående kvartal, men sjönk med 5,1 procent från året innan

Enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter ändrades volymen av bruttonationalprodukten under oktober–december med 0,0 procent från föregående kvartal. Jämfört med fjärde kvartalet år 2008 minskade bruttonationalprodukten med 5,1 procent. Fjärde kvartalet hade en arbetsdag mer än året innan.

Förändringen av bruttonationalprodukten för tredje kvartalet låg på +0,3 procent jämfört med föregående kvartal, men reviderades till -8,9 procent jämfört med året innan (var -9,1 %). De säsongrensade uppgifterna och trendtidsseriernas uppgifter förändras alltid i och med nya observationer. Revideringarna kan vara stora särskilt vid konjunkturvändningar, vilket man bör beakta vid användningen av säsongrensade uppgifter och trenduppgifter.

Bruttonationalprodukten efter kvartal till 2000 års priser

Exportvolymen ökade med 7,4 procent från föregående kvartal, men minskade med 13,8 procent från året innan. Importen ökade med 0,7 procent från föregående kvartal, men minskade med 16,5 procent från året innan. Volymen av den privata konsumtionen ökade under fjärde kvartalet med 0,7 procent jämfört med föregående kvartal och var 0,7 procent större än året innan. Investeringarna ökade med 2,7 procent från föregående kvartal,

men minskade med 9,3 procent från året innan. Lagren minskade med nästan 2,5 miljarder till löpande priser, varav omkring en miljard berodde på leveransen av ett kryssningsfartyg i oktober.

Med volym avses uppgift som rensats för prisändringar. Volymerna för referensåret 2000 har angivits i förhållande till euronivån för år 2000. Förändringsprocenterna från motsvarande kvartal året innan har beräknats på basis av den arbetsdagskorrigerade tidsserien, förändringsprocenterna från föregående kvartal på basis den säsongrensade tidsserien.

Innehåll

Bruttonationalprodukten sjönk med rekordhöga 7,8 procent år 2009.....	4
Produktion.....	4
Import, export, konsumtion och investeringar.....	4
Sysselsättning.....	5
Priser.....	6
Nationalinkomsten sjönk reellt med 9 procent.....	6
Företagens vinster minskade kännbart.....	6
Den offentliga sektorns underskott 2,2 procent av bruttonationalprodukten.....	6
Hushållens realinkomster ökade med en procent.....	7
Följande revideringar i juni och juli 2010.....	7
Tabellbilagor	
Revideringen av volymändringarna i brutto nationalprodukten.....	8

Bruttonationalprodukten sjönk med rekordhög 7,8 procent år 2009

Bruttonationalprodukten sjönk med 7,8 procent år 2009. Detta är det största raset på årsnivå i de nuvarande tidsserierna som börjar år 1975. Under depressionen på 1990-talet inträffade den största minskningen av bruttonationalprodukten år 1991, då volymen minskade med 6,0 procent. För att hitta ett likadant BNP-ras i de historiska tidsserierna måste man gå tillbaka ända till år 1918.

Under oktober–december var volymen av bruttonationalprodukten fortsättningsvis på samma nivå som föregående kvartal. Jämfört med det fjärde kvartalet år 2008 var minskningen av bruttonationalprodukten 5,1 procent. Förändringen av bruttonationalprodukten för tredje kvartalet låg på +0,3 procent jämfört med föregående kvartal, men reviderades till -8,9 procent jämfört med året innan (var -9,1 %).

Produktionen krympte kraftigast under årets första kvartal och sjönk ännu under det andra kvartalet. Under den senare hälften av året avstannade nedgången i bruttonationalprodukten, men produktionen ökade inte nämnvärt jämfört med början av året.

Enligt Eurostats preliminära uppgifter ökade bruttonationalprodukten inom EU-området med 0,1 procent under fjärde kvartalet jämfört med föregående kvartal, men minskade med 2,3 procent jämfört med året innan.

Produktion

Volymen av förädlingsvärdet inom primärproduktionen ökade under oktober–december med 11 procent från föregående kvartal. Primärproduktionen minskade dock med 5,5 procent under hela år 2009. Inom lantbruket sjönk förädlingsvärdet med 4 procent. Förädlingsvärdet inom skogsbruket sjönk i fjol med 9,2 procent i och med att avverkningsvolymen minskade. Skogarnas nettotillväxt har inte beaktats i kvartalsräkenskaperna.

Volymen av näringsgrenarna inom förädlingen, dvs. tillverkning och byggande, sjönk med 1,2 procent från föregående kvartal. Förädlingsvärdet inom tillverkningen ökade med 1,4 procent från föregående kvartal. Den svaga ökningen av industriproduktionen under fjärde kvartalet hade sin grund i metallindustrin (inkl. elektronikindustrin) som visade tecken på återhämtning med en ökning av produktionen på 3,8 procent. Förädlingsvärdet inom trä- och pappersindustrin sjönk med 0,1 procent och inom den övriga fabriksindustrin med 1,2 procent. Volymen av förädlingsvärdet inom byggverksamheten minskade under oktober–december med 1,6 procent från föregående kvartal.

Under hela år 2009 sjönk volymen av näringsgrenarna inom förädlingen med 18,5 procent. Inom tillverkningen sjönk förädlingsvärdet med 20 procent. För metallindustrin var år 2009 rekorddåligt och produktionen sjönk med 26,9 procent. Trä- och pappersindustrin gick nästan lika dåligt. Förädlingsvärdet sjönk med 20,7 procent. Produktionen inom den övriga fabriksindustrin minskade med 11,2 procent. Förädlingsvärdet inom byggverksamheten sjönk med 13,2 procent från året innan.

Volymen av förädlingsvärdet inom servicenäringarna minskade under oktober–december med 0,2 procent från föregående kvartal. Handeln ökade med 0,6 procent, liksom också transport-, magasinerings- och kommunikationstjänsterna. Tjänsterna inom fastighets- och företagstjänster minskade däremot med 1,4 procent.

Under hela år 2009 minskade volymen av förädlingsvärdet inom servicenäringarna med 3,7 procent. Handels förädlingsvärde sjönk med 11,2 procent; handeln med motorfordon krympte mest, detaljhandeln minst. Transport-, magasinerings- och kommunikationstjänsterna gick ned med 6,8 procent. Tjänsterna inom fastighets- och företagstjänster sjönk med 3,3 procent. Förädlingsvärdet inom finansierings- och försäkringsverksamhet som ingår i övriga näringsgrenar ökade i fjol trots det svaga konjunkturläget.

Import, export, konsumtion och investeringar

Alla efterfråga-komponenterna inom samhällsekonomin ökade något under det fjärde kvartalet jämfört med föregående kvartal. Under hela år 2009 minskade dock exporten, konsumtionen och investeringarna klart.

Exportvolymen ökade under oktober–december med 7,4 procent från föregående kvartal, men minskade med 13,8 procent från året innan. Exporten av varor och tjänster minskade med 5,9 resp. 13,7 procent från föregående

kvartal. Ökningen av exporten berodde på den fartygsleverans på en miljard euro som inträffade under oktober och vars verkningar syns också i minskningen av lagren.

Importvolymen ökade med 0,7 procent från föregående kvartal, men minskade med 16,5 procent från året innan. Importen av varor sjönk med 3,5 procent, men importen av tjänster ökade med 3,6 procent från föregående kvartal. Importförändringen (varor och tjänster sammanlagt) under det tredje kvartalet reviderades till +3,6 procent från föregående kvartal och till -23,6 procent från året innan, medan motsvarande förändringar i uppgifterna för december var +3,3 procent och -24,5 procent. Förändringen av exportvolymen under det tredje kvartalet reviderades till +1,2 procent från föregående kvartal och till -26,1 procent från året innan, medan motsvarande förändringar i uppgifterna för december var +0,6 procent och -26,6 procent. Import- och exportuppgifterna kan komma att revideras avsevärt.

Under hela år 2009 minskade exportvolymen med rekordhöga 24,3 procent. Exporten av varor och tjänster minskade med 25,7 resp. 19,8 procent. Exportrasen var sålunda den viktigaste enskilda orsaken till den stora nedgången i bruttonationalprodukten. Tidigare har exporten sjunkit med högst med 7,2 procent på årsnivå, vilket skedde år 1991.

Importvolymen minskade under hela fjolåret med 22,3 procent, vilket också är ett nytt rekord i nuvarande tidsserier. Importen av varor och tjänster minskade med 23 resp. 20,1 procent. Den näst största minskningen av importen inträffade också år 1991, då importen gick ned med 13,3 procent.

Volymen av den privata konsumtionen gick upp med 0,7 procent under det fjärde kvartalet jämfört med föregående kvartal. Volymen av de offentliga konsumtionskostnaderna ökade med 0,1 procent från föregående kvartal.

Under hela år 2009 minskade den privata konsumtionen med 2,1 procent. Minskningen av hushållens konsumtionsutgifter var störst under det första kvartalet, men de började redan öka något under den senare hälften av året. Volymen av konsumtionen av varaktiga konsumtionsvaror sjönk under året med 12 procent, halvvaraktiga varor med 4,1 procent, kortvariga varor med 2,2 procent och tjänster med 0,8 procent. Volymen av de offentliga konsumtionskostnaderna ökade med 0,7 procent.

Volymen av investeringarna gick upp med 2,7 procent under det fjärde kvartalet jämfört med föregående kvartal. Byggnadsinvesteringarna sjönk med 2,3 procent. Investeringarna inom bostadsbyggande ökade med 0,6 procent, men investeringarna inom byggandet av lokaliteter sjönk med 4 procent liksom också anläggningsinvesteringarna. Volymen av investeringar i maskiner, inventarier och transportmedel ökade med 9 procent.

Under hela år 2009 minskade investeringarna med 13,4 procent. Investeringarna inom bostadsbyggandet minskade med 12,4 procent och inom byggandet av lokaliteter med hela 21 procent. Volymen av anläggningsinvesteringar sjönk med 11,5 procent. Investeringarna i maskiner, inventarier och transportmedel gick ned med 14,3 procent. Isynnerhet investeringarna i transportmedel skars ned så mycket att volymen sjönk med 34,6 procent. Övriga investeringar som huvudsakligen består av programvaruinvesteringar, ökade med 10,5 procent.

Lagren har minskat exceptionellt mycket under fjolåret. Under det fjärde kvartalet minskade lagren till löpande priser med 2,5 miljarder euro, varav omkring en miljard berodde på leveransen av ett kryssningsfartyg i oktober. Under hela år 2009 minskade lagren med över 4 miljarder till löpande priser.

Sysselsättning

Sysselsättningen försämrades ytterligare under det fjärde kvartalet då antalet sysselsatta minskade med 0,7 procent jämfört med föregående kvartal. Antalet arbetade timmar inom samhällsekonomin sjönk med 0,6 procent från föregående kvartal. Under hela år 2009 minskade antalet sysselsatta med 3 procent och antalet arbetstimmar med 5,9 procent. Den långsammare nedgången i antalet sysselsatta pekar på att företagen har försökt minska antalet uppsägningar genom permitteringar.

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning var det relativa arbetslöshetstalet under oktober–december 8,3 procent. Under motsvarande period året innan var det relativa arbetslöshetstalet 6,0 procent.

Priser

Prisnivån inom hela samhällsekonomin beräknas ha stigit med 0,6 procent i fjol, mätt med prisindexet för bruttonationalprodukten.

Förändringen av konsumentprisindexet var i fjol 0,0 procent, men prisindexet för hushållens konsumtionsutgifter i nationalräkenskaperna ökade med 1,0 procent. I nationalräkenskaperna mäts priset på alla boendetjänster med förändringen av marknadshyror, medan man i konsumentprisindexet också beaktar utgifterna för ägarboende. Också prisutvecklingen inom försäkrings- och finansieringstjänster mäts på ett annat sätt i nationalräkenskaperna än i konsumentprisindexet.

Bytesbalansen förbättrades, då importpriserna sjönk med 7,3 procent och exportpriserna med 5,7 procent.

Nationalinkomsten sjönk reellt med 9 procent

I fjol minskade nettonationalinkomsten nominellt och reellt med 9 procent och var 26 600 euro per capita. Finlands bruttonationalinkomst var i fjol 171 miljarder euro, dvs. bara något mindre än bruttonationalprodukten.

Hushållens löneinkomster minskade med en procent och arbetsgivarnas socialförsäkringsavgifter med tre procent. Totalt minskade löner och kollektiva avgifter med en och en halv procent och deras andel av nationalinkomsten steg till 63,6 procent. Föregående år var andelen 58,7 procent. Kapital- och företagarinkomsterna minskade med 27 procent och deras andel av nationalinkomsten var 22,1 procent. Föregående år var andelen 27,5 procent.

Företagens vinster minskade kännbart

De icke-finansiella företagens driftöverskott, dvs. rörelsevinst, minskade nominellt med hela 39 procent från föregående år. Företagens företagarinkomst minskade med 44 procent. I företagarinkomsten beaktas också kapitalinkomster och betalda räntor och den motsvarar grovt vinsten före skatter och dividender. Företagens företagarinkomst har senast varit mindre år 1997.

Företagen betalade i fjol 44 procent mindre i direkta skatter och 34 procent mindre i dividender än året innan.

De icke-finansiella företagens fasta investeringar i Finland minskade nominellt med 21 procent i fjol, särskilt på grund av minskningen av byggnadsinvesteringar. Företagen minskade också sina lager kännbart. På grund av minskade investeringar och lager visade företagens nettoutlåning, dvs. finansiella ställning, ett överskott på 4,8 miljarder euro. Året innan var den finansiella ställningen nästan i balans.

De finansiella företagens avgiftsintäkter och de indirekt mätta finansiella tjänsterna ökade, men företagarinkomsten minskade. Kredit- och inlåningsstocken ökade fortsättningsvis något och den genomsnittliga räntenivån under året var lägre än året innan. De finansiella företagens och försäkringsföretagens finansiella ställning visade ett överskott på två miljarder euro.

Den offentliga sektorns underskott 2,2 procent av bruttonationalprodukten

Statsförvaltningens finansiella ställning vände brant nedåt i fjol och visade ett underskott på 8,6 miljarder euro. Det var det största underskottet efter år 1995. Statens intäkter av indirekta skatter minskade med 4,4 procent och av de direkta skatterna med hela 31 procent. Statens intäkter av samfundsskatten minskade till mindre än hälften, men också hushållens inkomstskatter till staten minskade med 21 procent på grund av skattelättnader och minskningen av kapitalinkomster. De löpande transfereringarna till kommuner och samkommuner (inkl. momsåterbärningar) steg med 5,5 procent och transfereringarna till socialskyddsfonder, särskilt till Folkpensionsanstalten, ökade med 23 procent.

Statens konsumtionsutgifter ökade nominellt med 4,7 procent och investeringarna med 5,6 procent.

Kommunerna och samkommunerna hade ett underskott på 0,7 miljarder euro, lika mycket som året innan. Kommunernas skatteinkomster steg med en halv procent. Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med 2,6 procent, men investeringarna uppskattas ligga på föregående års nivå.

Arbetspensionsanstaltens finansiella överskott minskade till 5,1 miljarder euro, då de betalda pensionerna ökade, men pensionsavgiftsinkomsterna var oförändrade och kapitalinkomsterna minskade. Övriga socialskyddsfonders ekonomi var i balans.

Sammanlagt visade den offentliga sektorns finansiella ställning, dvs. nettoutlåningen, ett underskott på 4,1 miljarder euro. EMU-underskottet avviker en aning från den offentliga sektorns nettoutlåning enligt nationalräkenskaperna och var 3,7 miljarder euro, dvs. 2,2 procent av bruttonationalprodukten. Den offentliga ekonomin visade föregående gång ett underskott år 1997. Den offentliga sektorns s.k. EMU-skuld i förhållande till bruttonationalprodukten ökade med nästan 10 procentenheter på årsnivå och var 44,0 procent.

De offentliga utgifterna ökade kännbart till 55,6 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Föregående år var förhållandet 49,5 procent. Det var den högsta siffran sedan år 1997.

Skattekvoten, dvs. skatternas och de obligatoriska socialskyddsavgifternas andel av bruttonationalprodukten, minskade i fjol till 43,0 procent. Skattekvoten var på sin lägsta nivå efter år 1989.

Hushållens realinkomster ökade med en procent

Trots depressionen ökade hushållens disponibla inkomst ytterligare i fjol, nominellt med 1,9 procent och reellt med 1,0 procent.

Hushållens löneinkomster minskade med en procent, men de sociala förmånerna ökade och beskattningen blev lindrigare. Löneinkomsterna minskade på grund av den ökade arbetslösheten, eftersom inkomstnivån steg med fyra procent. Hushållens sociala förmåner ökade med 6,6 procent, särskilt pensionerna ökade. Hushållens direkta skatter minskade med drygt sex procent.

Inom jord- och skogsbruket minskade företagarinkomsten med 8 procent. Den kalkylerade bostadsinkomsten av ägarbostäder fördubblades, vilket var en följd av nedgången av räntenivån. Övriga företagarinkomster ökade med 7 procent. Dividendinkomsterna uppskattas ha minskat med 22 procent.

Hushållens konsumtionsutgifter sjönk med 1,2 procent trots inkomstökningen. Konsumtionsutgifterna var mindre än den disponibla inkomsten, vilket innebär att sparkvoten, dvs. sparandet i förhållande till den disponibla inkomsten, blev positiv och uppgick till 2,5 procent. Hushållens fasta investeringar minskade nominellt med 13 procent på grund av minskningen av bostadsinvesteringar. Hushållens finansiella ställning hade ett underskott på 1,4 miljarder euro.

Hushållens skuldsättningsgrad ökade ytterligare och var 113,5 procent. Beräkningen av skuldsättningsgraden har ändrats på så sätt att den utgörs av skulderna enligt finansräkenskaperna i förhållande till den disponibla inkomsten under året. Till skulderna räknas också hushållens andel av bostadsaktiebolagens skulder.

Följande revideringar i juni och juli 2010

Nationalräkenskapsuppgifterna om det första kvartalet år 2010 publiceras 9.6.2010, då också uppgifterna för de föregående kvartalen revideras. Räkenskaperna för år 2009 publiceras med ett mer detaljerat datainnehåll 15.7.2010. Samtidigt revideras uppgifterna för åren 2007 och 2008.

De preliminära uppgifterna baserar sig på de uppgifter om den ekonomiska utvecklingen som var tillgängliga före 22.2.2010. Mer detaljerade uppgifter om metoderna inom nationalräkenskaperna finns på Statistikcentralens webbsidor: http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men_sv.html och http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men_sv.html

Tabellbilagor

Revideringen av volymändringarna i brutto nationalprodukten

		2008 4:e kvart.	2009 1:a kvart.	2009 2:a kvart.	2009 3:e kvart.	2009 4:e kvart.
Den säsongrensade förändringen från föregående kvartal, %	8.12.2009	-4.1	-4.9	-0.3	0.3	.
	1.3.2010	-3.9	-5.2	-0.3	0.3	0.0
Arbetsdagskorrigerad förändring från året innan, %	8.12.2009	.	-7.6	-9.1	-9.1	.
	1.3.2010	.	-8.0	-9.1	-8.9	-5.1

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Nationalräkenskaper 2010

Förfrågningar

Pasi Koikkalainen (09) 1734 3332

Samu Hakala (09) 1734 3756

Ansvarig statistikdirektör:

Ari Tyrkkö

kansantalous.suhdanteet@stat.fi

www.stat.fi